

Nro. 26.

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

*Költ Bétsben, Kedden Septembernek 28. ik napján
1802-ik esztendőben,*

B é t s.

A' meg bődögült Fels. Toskánai N. Herczeg
alfzonyért e' folyó hólnap 22. ikén, dél után öt
órákor a' Csász. és Kir. udvari kápo nában vi-
giliák, az az halottakéért való sz. misék, a' kö-
vetkezett napon pedig, 11 órákor dél előtt exe-
quiák tartattak, a' mellyeken O Császári Kir. Fel-
légek, a' Fels. Kir. herczegek, és az egész Csász.
Kir. udvari tisztek jelen voltak.

Báro Vega, Csász. Kir. Artilleria Obriflaj-
tinantnak és a' Maria Terézia Vitézi Rend kis
keresztelének, és néhány Európai tudós Társa-
ságok tagjának szerentsétlenül történt halálában
az egész tudós világ, nevezetesen pedig a' Ma-

C c

thematica tudományok olly hárt vallottak, melly nem egy könnyen szeresztetődhetik vissza. Ez a' derék, és fok hadi tettekkel fénylett vitéz, e' folyó hólnap 17 s ikén, a' mint beszélik, szállásáról olly véggel ment ki, hogy a' Duna vizében megfürödjön, de azolta senki is életben nem látta, hanem a' múlt Pénteken Bétsen felül, Nafzdorf mellett, a' Duna vizéből holtan vonatott ki. Miként történt légyen halála, szerentsétlenségéből e' vagy másképen, senki sem tudhattya bizonyosan. Mindenek, a' kiknek vagy jó hírében nevében, vagy személyében is ötletesmérni szerentséjek volt, kiváltképen pedig alatta valói nagyon fájallják ezen igen tudós, és mathematica írásairól nagyon esméretes vitéznek halálát.

Magyar Ország.

Posonból Sept. 24 - dik napján. Tegnap a' 42 s ik ülést tartottak az Országnek itt lévő Statuffák és Rendjei.

Posonból Sept. 26 s ik napján. A' Fels. Nádorispány előülése alatt tegnapi napon tartott mixta ülésben három kegyelmes resolutiója olvastatt fel Fels. Urunknak, a' mellyek rendkívül való örömmel és sok *Vivat* kiáltással vétettek a' Statuok által.

N. Váradon, a' Nemes tanuló ifjuság szamára egy olly Convictust méltoztatott Fels. Urunk fel állítani, a' mellybe azok az ifjak, a' kiknek ekkorig stipendiumok járt a' vacantiákra pedig más ifjak, fognak bé vétetödni. Ezen N. Váradí Convictus Regensévé, a' Kassai Convictusnak eddig volt Regensét, F. T. *Klobusitzky György* Monostori Apáturat, és Szepesi Kanonokat, ennek volt helyére pedig T. *Bobentloosz Mihály* világi papot méltoztatott Fels. Urunk tenni. A'

utólsóbb tituláris Apátursággal is meg ajándékozta.

Budáról Septemb. 13-ik napján. Az ide való és Pestii Magistratus, a' 12 krajtzárosokra úzve következő Fels. Kir. rendelést tette közönséges. Ambár a' múlt *Augustus* 15° dik napján ki adott Fels. rendelés szerént, a' 12° krajtzárosok minden Aerariális és Contributió-nals Kaszákban, a' jövő November utólsó napjáig magok egész betségben, tudniillik 12 krajtzárosokban, annakutánna pedig a' jövő 1803 esztendő Martzius havának utólsó napjáig 7 krajtzárosokban parantsoltattak bé vétetödni: mindazáltal azokra nézve, a' kik a' fent nevezett kaszákban semmit sem fizetnek, Ő Csász és Kir. Felsége különös kegyelmességéből az az újabbirendelés tette, hogy mától fogva, a' jövő October 20° dik napjáig azon 12 krajtzárosok 10 krajtzárosokban, attól fogva pedig a' jövő November 15° ik napjáig 9 krajtzárosokban vétetödjének bé a' városi kaszáknál, a' melly alkalmatossággal a' bé vivőknek interimális quietantia, annak idejében pedig kész pénzbeli vissza fordítás fog adtatni.

Az ide való és a' körül belől lévő szálló helyeken, e' folyó September 20° ik napján, kezdődött el a' szüret. Az ebben az esztendőben uralkodott meleg idő, és a' néhánykor esett tsendes eső, szálló gerezdeinket olly nagy tökéletességre vitték, hogy mindeneknek reménységek szerént nemcsak bőv szüretet, hanem egyfzersmind igen igen jó bort várhatni.

Vass Vármegyében Geregyéből Septemb. 20° dik napján. Ki mondhatatlan fájdalommal kell írnom, hogy Méltóságos *Finta József* Csász. Kir. Generál Májor Ur, negyed napi betegeskedése után, a' múlt Augustusnak utólsó napján, életének 70° esztendőjében meg halálozott. El maradt Öz-

vegyének, született Gróf *Brunzwik Ersebet* Afzfonyrak, és négy kedves árvainak annal keservebben esett az ő halála, hogy sem e' világból lett ki múltása, sem el temettetése alkalmatoffágával jelen nem lehettek.

Német Ország.

*Felső Svéviából Septemb. 16-ikán, Tigurum városának két vesbéli ágyuztatását, hozzánk nyilván lehetett hallani. General Bachmann, a' ki darab ideig Konstantziában múltatott, most a' kis Kantonokba ment el. A' Helvétziából hozzánk jött hírek nem igen kedvezők, ott minden ember fegyverben áll. — A' fegyver viselhető lakosok 16 ezteendőstől 60 ezteendősig 500,000 főre mennek. Sok Graubendi helységek, rendes fegyverek nem lévén, vas buzgányokkal vannak fel fegyverkezve, a' mellyekkel igen jól tudnak bántani. — Az apró Kantonok ellen indított had, és Tigurum városának ostromoltatása közönséges fel támadásra szolgáltatott alkalmatoffágot. — A' Bernai kormányzó, Dolder és Rüttimann fejével együtt egészen meg buktattak. — *Bärent, Bruggot, Lenzburgot, Aruut, Oltent* 's a' több városokat a' falusi lakosok el foglalták, és Tigurum 's Berna felé nyomódnak. Mindnyáján, 's egy szívvel lélekkel azt a' szabadságot és egyenlőséget óhajtyák, a' melly egynéhány száz ezteendősig a' democraticus apró Kantonokban volt. — Egyedül ennek eszközlése szerezhethet kívánt tsendességet Helvétziában.*

Karlsruhéból, Sept. 10-ik napján. A' Frantzia első Conzul Adjutansa polgár *Lauriston* Regensburgba való útjában a' mi Markgrófunak is, a' ki egész nyáron a' Favorita nevezetű palotájában lakott és lakik még most is, udvarlására volt. Azt beszélik, hogy arra kötelezte volna

a' Fr. Kormányzék magát, hogy azoknak a' tartományoknak el foglalásokra, a' mellyek minékünk rendeltettek, annyi fegyveres népet küld, a' mennyi csak kívántatik. De a' mi békeesség szerető Markgrófunk ezen ajánlást el nem fogadván rész szerént maga birodalmabéli, rész szerént Hesszen-Darmstadt ıföldbe vett katonaságot küldött azokba.

Regensburgból Sept. 14-ik napján. Az itt lévő Német Deputatio ma gyüllött negyedszer öszve, és nagy reménysége vólt az eránt, hogy azon modificatióval, a' mellyel a' Pétersburgi Cs. udvarnak és Frantzia Kormányzéknek a' Német Országi Compensatio dolgában készített planumat a' Deputatio bé vette, a' Császári tellyes hatalmú Commissarius is el fogja fogadni; de a' mint hallatik, e' még nem történt; mellyhezképest, a' Német Deputatio, mai napon tartott ülésében illy végzést hozott, hogy a' Directorium (a' Moguntziai Vál. Fejedelemségnek követje) a' Protocolumban fel jegyzett okok által igyekezzen a' Csász. Plénipotentiarius Commissariust a' Deputatio 8-ik Septemberi ülésében hozott végzésének bé vételére bírni, 's annak értésere adni, hogy a' jelenvaló szoros környülállások közt a' Deputacionak mást mivelni lehetlenség vólt. s. a. t.

Olasz Ország.

Livorndból Septemb 10-ik napján. Ő Hetruirai Kir. Felségéknek a' múlt hetfőn már itt kellett vólna lenni, de az előtt való vasárnapon, *Pisában* ismét az előbbi nyavalyája vette a' Királyt elő, és a' felettébb való vonogatások (convulsiók) miatt becses élete nagy veszedelemben forgott. — A' múlt éjjel nagyon erőtlen vólt Ő Felsége. Fogják e' utjokat Barcellóna felé továbbra is folytatni, avagy nem, bizonytalan; azon-

ban még most is kikötő helyükben van az a Spanyol eskader, a' mellyen Ő Felseégeknak Barcellónába kellene utazni.

Nápolyból Sept. 7-ikén. Azon Spanyol eskader, a' melly a' Királyi familiának Barcellónába leendő által vitelére ide küldetik, még ekkoráig sem érkezett ide meg. Kéttség kívül az ellenkező tengeri szelek késleltetik az utját — Az az ide való nemesség, a' melly az aranyos könyvbe bé van írva (igy különböztetik meg Nápoly Országban a' fő nemesség az alsóbb rendű, és kevesebb tehetségű nemességtől) Augustus 30-ik napján igen fényes bált adott a' Királyi familia számára.

Turinból, Septemb. 3-ik napján. A' Francia Conzulok végzéséhez képest, minden Piemontban találtató klastromok, minden kifogás nélkül el törültetnek, és azoknak volt birtokaik nemzeti jorzágokká tétetődnek. Ellenben a' *Simplon, Sz. Bernhard, és Cenis* nevezetű nagy hegyeken hospitiumok, az az, utasokat bé fogadó klastromok fognak fel állítatni.

Turinból Sept. 4-ikén. Minthogy ebben a' Piemonti tartományban minden klastromok eltörültettek, tehát e' folyó hólnap 23-ik napjától fogva femmi szerzeteseknek meg nem engedődik szerzetbéli köntöseiket viselni, és akkorra minden klastromokból ki kell nékiek költözni. Közzülök azoknak, a' kik a' 60 esztendőt meg haladtak, 600, a' kik pedig' meg azon kort el nem érték, 500 liver penzio adatik esztendőnként. Tehát ez is elegendő bizonyfága lehet annak, hogy a' Piemonti herczegség örökösen öszve kaptosoltatott a' Fr. Respublikával.

Rómából Septemb. 12-ik napján. A' maga királyi méltóságáról le mondott Szárdiniai Király,

a' néhai Spanyol Kardinál Alberóni palotáját szándékozik magának meg ízerzeni, a' melly 35 ezer talléron tartatik. A' most uralkodó Király is itt múlat, és sok mindenféle hírek folynak kárának ki pótoltatásáról. Úgy hallatik, hogy az ő ügyet I. Sándor Orosz Császár magára válalta volna.

Genuából Septemb. 4-ikén. Ezen Liguriai Republikának új Dogéje fárathatatlan a' kormányszertés és a' kormányzás folytatásában, és noha a' Kormányzó palotájában, a' melly most újítatik meg, lakni bé nem ment, mindazáltal az audentzia adásra, és a' Tanácsban való előülésre minden nap meg jelenik.

Az Olasz Republikában fel állítatandó tudós Társaságról már bővebb tudósítás adódott ki. Ez a' tudós Institutum három fő szakaszból fog állani, ugymint 1.) A' természeti tudományból és Mathesiből — 2.) A' morálisból és Politikából — 3.) A' szép tudományokból és mesterségekből. A' Társaság tagjainak 60 személyre határozott meg a' száma, kiknek fele, mint rendes tagok, 1500 liréből (200 tallérből) álló fizetést veszen elütendőként. A' Társaság titoknokjának 4000, all titoknokjának pedig 2500 lire fizetések lesznek. Egvedül hazafiak fognak azon Társaság rendes tagjaivá tétetődni, rendkívül való tagjai külföldi tudósok is lehetnek. A' rendes tagok közzé a' Páviai és Bonóniai Vniversitasok Professorai is bé vétetődnek. A' tagoknak egy felét, most először a' Republika első Praesidense nevezi ki. Leg alább 20 tagnak Bononiában, mint ezen Institutum ki rendelt lakhelyében kell lakni, hanem minden tagjainak leg alább élszindobben egyszer öszve kell gyűlenni, munkájának egymással való közlésekre. Minden rendes vagy fizetést húzó tagnak, minden két élszindobban, leg alább egy nyomatást érdemlő munkát

kell írni, mellyet ha nem mivel, fizetését el veszi, és csak rendkívül vagy betsülettől való tagja lesz a Társaságnak. A' midőn üres hely lesz, két candidátust mutat ki az Akadémia, vagy tudós Társaság, a' kik közül a' Kormányzók fog egyet választani. A' Társaság elzendei jövedelme, a' meg jutalmaztató irásokra rendezendő summával egyetemben, 70000 Lirere (10000 talerra) fog menni.

Majlandból September 6-ikén. Nem sokára el végzi a' törvénytévő Tanács maga ülését.

Helvétziai Respublika.

Tigurumból Sept. 14-ikén. Tegnap előtt éjjel, General *Andermatt* számos segítő seregeket vonván magához, a' város előtt való hegyen a' leg jobb posztókat el foglalta. A' város csak védelmezőleg tartotta magát, deputatusokat küldött a' nevezett Generálhoz, a' kik Septemb. 12-ikén este üres válasszal tértek vissza. Más nap reggel, minden előre való jelentés, vagy városunk felkérése nélkül, granátokkal, tüzes golyóbisokkal és szurkos koszorúkkal kezdte városunkat ostromlani. Első versben hat egész óráig szüntelen, azután, néhány pihenéssel, egész estig tartott a' tüzelés, míg végtére a' Kormányzók Commissarius-a *May* a' táborba érkezvén a' tüzelet meg szüntette, és alkuval kínálta meg a' várost. Ambar 30 helyen is tűz ütötte ki magát az ostromlás alatt; még is, hála légyen a' kegyelmes égeknek, semmi gyulladás nem támadt városunkban. Az ide való polgár *ispotalyha* 28 granát és 4 tüzes golyóbis esett bé s. a. t.

Tigurumból Septemb. 15-dikén. Ma, reggeli nyolcz órakor, a' Kormányzók Commissarius-a, polgár *May*, a' neki adatott tellyes hatalom sze-

rént, a' városunk előtt történt ellenségeskedést, következő fel tételek mellett szüntette meg: 1.) A' Kormányzék Commissariusza *May* egész bizodalommal a' polgárságra bizza a' város őrizetét, semmi katonaságot nem kíván abba bé helybeztetni, és önnön maga is tsak egy néhány őrző katonával mégyen abba bé, mint a' Kantonok fő városában — 2.) Minden eddig történetet tökéletesen el felejtene, és sem *Tigurum* városának lakosi, sem a' több Helvétziai polgárok, a' ki azon ellenségeskedésben részt vettek, a' miatt soha számadásra nem vonatnak; következőképen, mind azok, a' kik a' két részről vagy foglágba estek, vagy a' katona és polgári hivatalosok által el fogattak, hogyha egyebet nem vétettek, szabadon fognak bősáttatni. — 3.) Ezen izempillantattól fogva minden ellenséges intézetek meg szűnnek.

Tigurum vidékéről Sept. 15: ikén. General *Andermatt* nagy szerentséjére vált, hogy a' Kormányzék Commissariusza polgar *May* a' városbeliekkel capitulált, mivel egész Kantonunkból annyi falusi nép marfirozott a' város segítségére, hogy ötet egész seregével együtt körül kerítette 's el fogta volna. *Tigurum* városának mostani kettős ostromoltatása, a' Helvétziai történt dolgoknak jegyző könyvében, örökös motsok leszen.

Luzernből Sept. 9: ikén. Az *Urii*, *Schwitzi* és *Unterwaldeni* Kantonoknak három deputatufai következő pontokból álló fegyverszüvést tsináltak General *Andermattal* 1.) Minden ellenségeskedések meg szűnnek. — 2.) Mindenféle kalmár portékát és buzát szabadon és akadály nélkül lehet oda vinni, a' hová tettzik. — 3.) Kurirok és gyalog postákat is szabadon lehet küldeni. — 4.) A' külső őrizeten álloknak és patrollirozó katonáknak egymás határjára lépni szabad nem leszen.

— 5) A' foglyok mind a' két részről vissza adatnak. — 6) Az ellenségeskedést nem másként, hanem harmadnapra előre való felmondással lehet újjabban elkezdeni. — 7) Azon létezik, hogy ezen fegyverszünetre a' több apró Kantonok is reá álljanak s. a. t. Kétség kívül azért lépett General *Andermatt* a' nevezett apró Kantonokkal illy fegyverszünetre, hogy annyival nagyobb erővel, és hathatosabban foghassa *Tigurum* városa ellen a' dolgot.

Bernából Sept. 15: dikén. Ismét új revolutio van köztünk, a' melly az új Helvétziai Constitutiót bizonyosan el fogja temetni. — *Landamman Dolder*, a' *Tigurum* városa, és az apróbb Kantonok ellen indított háborúnak szerző oka, életének fenn tartása végett, hivatalától végbúcsút vett és elisillantott láb alól. — *Rüttimann* és több hozzá hasonló szörű emberek is, a' kik *Reding* el távozásának okai voltak, viselt hivataljaikról lemondani kényszerültek. *Library* A' új mi egész Kantonunkban fegyverben öltöztek a' lakosok, az eddig volt gyűlösféges Kormányzók ellen. — Még azok a' katonák is, a' kik a' polgárok ellen fel voltak fegyverkezettelve, most a' Kormányzók ellen fordították fegyvereiket. — Innen olytán parantsolat küldődött ki a' több Kantonokban, hogy az eddig folytatódott ellenségeskedések, mindenütt szűnyenek meg. — Úgy hallatik, hogy az egész Helvétziában a' democratica igazgatás formája fogna fellállítani oly formán, hogy minden Kanton előbbi határait ennek utána is meg tartsa. Valósággal ez az egyetlen egy eszköz engesztelheti meg és egyesítheti az egymástól elszakadt sziveket, 's ez irthattya ki a' részre való szakadásokat tövöstől.

A' Glarusi Kantonból Septemb. 14: ikén. Egy Helvétziában költ nyomatott irásban, a' többi közt e' jegyztetik meg, hogy azok a' polgárok,

a' kik a' Glarusi Kantonbéli gyűlésben jelenvöltek, 30 ezer forintal most nem bírnak. Öt esztendővel ennekelőtte, míg a' revolutiónak a' tüze itt ki nem ütött, sokkal többel bírtak, és ha továbbá is e' k'nt folynak mint most a' dolgok, két esztendő múlva három Kantonbéli gyűlésnek sem leszen anyi tehetsége. — A' Glarus Kantonbéliak leg jobban érzik el vesztett jó állapotjokat, 's ennek vissza nyerése végett kívánnyák a' régi Constitutiót vizsgálta állítani.

Frantzia Respublika;

Párisból Septemb. 12^{ik} napján. Azok a' Német Birodalombéli Herczgek, a' kik a' mi Kórmányszékünknel el vesztett öröklégeik helyett kipótolást keresnek, mindnyájan Regensburgba utastatnak — Az első Conzúl palotáját azok a' fok herczgek, Ministerek, és Deputatusok, a' kik ő eleibe vitetni kívánnak, szinte ugyan ostromlani láttatnak — Az Orleanfi Kir. Herczegi familiához tartozott St. Cloudi palota már el készülvén, nem sokára abba fog az első Conzúl lakni menni, a' melly nem az Añai vesztegető bujaság, hanem a' leg fajnabb ízézés szerént van fel ékesítve. — Fox Ur, Anglus Ex minister Pitthnek leg nagyobb vetélkedő társa, az itt levő könyves táraknak látogatásában nagyon szorgalmatos, hogy az általa készítendő Angliai híflóriára elegendő materiálékat találhasson.

Egy Francia falusi ember, a' harmadik Conzúlnak *Lebrunének* távolról való atyafia Párisba utazván, az ő látogatására is el ment. Tudakozza a' Conzúl, mivel szolgáljon nékie? Egy fiam van, ugymond falusi atyafia, a' kit örömeft jó állapotban helyhezttetni szeretnék — Ugy de, mondá a' Conzúl, tud e' valamit, és mihez van leg nagyobb kedve? Az én fiamnak, fe-

lele amaz, egy kevésbé nehéz a' feje, és éppen ezen az okon szeretném, ha valami hivataloskát kaphatna, p. o. a' Nationale Institutumba (a' Párisi tudósok Akadémiájába, A' mellynél 1800 liverből álló jövedelme lehetne esztendőnként, 's kevés oka volna a' feje törésére. A' Conzul el fordulván, rokona egygyűgyűfégén magába mofolygott.

A' Párisi későbbi levelek azt a' hirt meg tázá follyák, a' melly General *Lafayette* meg halálózásáról, nem régiben *Párisban* ki terjedt. Ő még most is élni, és friss egéllégben lenni mondatik — A' Frantzia Kormányfiék és Fényes Porta közt tökéletességre ment békeffég, e' folyó hólnap 7. dikén sok ágyú ropogással adatott a' Párisi Publicum tudtára. Estére a' teatrumokban is ki hirdetődött.

Az a' tudós Orvosokból álló Párisi Commissió, a' melly a' tehén himlővel való bé óltas következéseinek meg vizsgálására a' Kormányfiéktől ki rendeltetett, leg közelébb olly jelentést tett arról, és adott is ki közönségesen, hogy annál e' világon hafznosabb talalmány nem találtatik, a' melly által tudniillik, sok száz ezer ember meg szabaditatik esztendőnként az haláltól. Ez a' Commissió a' belfő dolgokra ügyelő minifternek engedelmével, minden osztálybéli helytartókhoz levelet küldött, 's őket arra kérte, hogy tellyes tehetségek szerént igyekezzenek azon áldotttalalmányt az alattok valók közt közönségessé tenni.

E' folyó hólnap 7. dikén költ Conzuláris végzés szerént, azok azok az A. Belgiomi és Német tartományok, a' mellyek a' Lünevilli békeségben a' Frantzia Republikának által engedődtek, evvel formaliter öfzve kaptoltattak, és már ezután, valamint a' polgári, úgy az egyházi, 's kereskedésbéli dolgokban is azon törvények és mód

fzerént igazgattatnak, a' mellyekkel el az anya Res-
publika.

*A' múlt posta napon félbe szakadt Senatus Consul-
tum tziikkelyeinek folytatása.*

25. Tz. Az Ofztálybeli Collégiumoknak or-
ganizatiójára, a' Financialis minister kormánya
alatt minden Ofztályban azok közzül a' polgá-
rok közzül, a' kik fejektől, ingatlan és ingó jó-
szágaiktól, nem külömben szükfégtelen, és egye-
dül a' luxusra tartozó vagyonaiktól leg többet
fizetnek, 100 : an fognak laistromba tétetni. Ab-
ban az ofztályban, a' mellyben az illy polgárok
lagnak, az a' summa is hozzá adódik, a' mellyet
ők, más ofztályokban, és a' Francia Koloniák-
ban lévő jószágaikért fizetnek. Az illy lais-
trom pedig nyomtatásban adattatik ki. 26) A' Kan-
tonbéli gyűllések az illy laistromokból fogják azo-
kat a' tagokat ki választani, a' kiket az Ofztálybeli
Collegiumba nevezni kell. — 27) Az első Con-
sul a' Kerületbéli Collégiumokhoz 10 tagokat ad-
hat azon polgárok közzül, a' kik az érdem legi-
óhoz tartoznak, vagy a' kik hasznos szolgálatot
tettek a' hazának. Ugyan ő minden Ofztálybeli
Collégiumokhoz 20 polgárt adhat, a' kik közzül
tizet az Ofztálybeli leg birtokosabb polgárok köz-
zül, 10 : et pedig vagy az érdem legióból, vagy
az olly polgárok közzül választ, a' kik szolgálta-
nak. Ezen ki nevezésekre pedig az időnek sem-
mi pontyához nem lesz ő köttetve. — 28) Min-
den kerületbéli Tanátsnál lévő üres helyre a'
Kerületbéli Vál. Collégiumok fognak azon Kerü-
letbéli birtokos polgárok közzül kettőt választani.
Leg alább egyet azok közzül kell választani,
a' kit a' Vál. Collegium ki mutatni fog. A'
Kerületbéli Tanátsoknak minden ötödik eszten-
dőben változik egy harmad része. — 29 — 38) Va-
lamennyifzer a' Kerületbéli Vál. Collegiumok ösz-

ve gyűlnek, mindenkor két polgárt mutatnak ki azon laistromból, a' mellyből a' Tribunatus tagjai választódnak. Leg alább egyiknek közüök azon Collegiumon kívül valónak kell lenni, a' mellytől ki mutattatik. Mind a' kettőt az osztályon kívül kell venni.

IV. Titulus, a' Conzulokról. 37) A' Conzu'ok hóltig viselik hivataljokat, és ök tagjai és egyfzersmind Előülői a' Tanátsnak. — 40) A' második és harmadik Conzul, az első Conzul mutatására, a' Senatus által neveztetnek ki. — 41) A' midőn e' két hivatalok közzül egyik vagy másik üresen marad, akkor az első Conzul mutat ki először egyet a' Szenatusnak, hogyha ezt annak nem választja, ismét mást mutat ki; hogyha e' sem választatódik, akkor harmadikat mutat ki az első Conzul, és már ezt szükségesképen kell a' Tanátsnak választani. — 42) Hogyha hasznosnak itili az Elő Conzul, a' feljebb le irt módon ki mutathat egy polgárt, a' ki az ő halála után, első Conzul legyen. — 43) Az a' polgár, a' kit az első Conzul így ki nevez, az ő kezébe a' Respublika hivatására való hitet le teszi, a' két utolsó Conzul, a' Senatus, a' ministerek, a' Status Tanáts, a' törvénytévő Tanáts, a' Tribunatus, az Érsekek, Püspökök, a' Cassans: Tribunal, az Appelatorium, a' Választó Collegiumok, a' Cantonbéli Gyűlések Előülőinek, az Erdem légio fő tiszteinek, a' Respublikában lévő 24 fő városok polgár mestereinek jelenléteben. A' Status Titoknok azon esküvés formáját a' Protokollumba bé írja. — 44) Ez az esküvés formája ekként vagon: „Esküszöm, hogy én a' Constitutiót meg hagyom; a' lelki esméretnek szabadtságát ilendő tekintetben tartom; a' feudalis intézetek újabb felállításának ellene állok; egyedül a' Respublika védelmezése, és ditsőffége végett hadakozom, és azon hatalmat, a' mellyel felruháztatva lenni fo-

gok, egyedül a' nemzet boldogságára fordítom s. a. t." — 45) Ezen hit letétel után, az első Conzul successorának mingyárt ülése leszzen a' Szenatu ban, még pedig az első Conzul után. — 46) Az első Conzul, a' maga successora eránt való kívanságát a' Kormányzék Archivumába is le tetheti. — 47) Az illy esetben, a' második és harmadik Conzulokat, a' ministereket, az Ofztályoknak, és Status Tanátsnak e'öülöit öfzve hívja, ezeknek jelenlétekben, azon tulajdon petsétjével le petsételt irást, a' mellyben a' maga successora eránt való kívanságát ki nyilatkoztattya, a' Status Titoknak kezébe által adja. Ennek az irásnak, minden akkor jelenlévő személy köteles leszzen maga nevét alája irni, a' kik előtt a' Status Titoknak azon irást a Kormányzék archivumába mingyárt le teszi. 48) Ezt az illyeképen archivumba le tett papíroft, a' most leirt mód szerént, és a' nevezett személyek jelenlétekben, az első Conzul vissza veheti. — 49) Hogyha az első Conzul halála után, az ő irásban hagyott kívansága az Archivumba meg marad, azt a' ministerek, és a' Status Tanáts ofztályai Elöülöinek jelenlétekben, a' Status Titoknak ki veszi, és annak valósága a' második és harmadik Conzul jelenlétekben meg vizsgálják, annakutánna a' Kormányzék egy deputatiója által a' protokollummal együtt a' Szesatushoz küldetik, 's meg mutatják, hogy valósággal a' légyen az, a' melly az Archivumba le tétetődött. — 50) Hogyha az első Conzultól ki neveztetett személy az ő successorává nem tétetődik akkor a' második és harmadik Conzul, két személyt mutatnak ki, hogyha e' kettő közzül egyik sem tétetődik első Conzulknak, ismét két személyt projectálnak hogyha ezek se fognak tettzeni, harmadszor is kettőt projectálnak, és ekkor köteles leszzen a' Szena-

tus egyiket valamelyiket első Conzulkak tenni. — 52) Minden esetben, szükség esetén az első Conzul halála után 24 óra alatt ezen praesentationának és nevezetnek végbe menni. — 53) Minden első Conzulkak holtig tartó hivatalja alatt, a' törvény fogja, a' Kormányzók költségeinek mivoltát meg határozni.

(A' többit a' jövő posta napon)

Elegyes Levelék.

Genéből Augustus 16. ik napján. Ugy halylyuk, hogy az a' Frantzia Gesvader, a' melly a' Tunisi Dey ellen azért küldetődött ki, hogy azon Frantzia hajós kapitányért, a' kivel a' Tunisi rabló hajók igen kegyetlenül bántak, tegyen eleget. A' Frantzia első Conzul ezen történetért 200000 Collonarit, esztendőnként való adófizetésbe pedig 60000 Collonarit kívánt, mellyet hogyha a' nevezett barbarus fejedelem meg fizetni nem akar, had fog ellene indittatni.

A' Würtembergi herczegségben, az Adelbergi Prefecturában, nem régiben egy parokialis ház építésének alkalmatosságával, egy régi lerontott kőfalban 810 darab olly arany pénzt találtak a' munkások, a' mellynek nagy része a' 16. ik században veretett.

A' Saxóniai Vál. Fejedelemségi ezüst bányákban 1762. ik esztendőből 1801. ikig, és így 40 esztendő elforgása alatt, 22 millió tallért érő ezüst ásott ki.

Vége a' III. ik Fürtály Esztendőnek.

D. D. S.